

80. plenární zasedání ICOM a 29. valná hromada ICOM Paříž 1.-3. června 2015

Ve dnech 1.-3. června 2014 se v Paříži v budově UNESCO konalo 80. plenární zasedání ICOM a 30. valná hromada ICOM. V rámci obou zasedání proběhlo hodnocení činnosti ICOMu za uplynulý rok 2013. Podrobně na <http://icom.museum/the-governance/advisorycommittee/>, popřípadě na ICOMMUNITY. Za Českou republiku se jednání zúčastnily Martina Lehmannová (předsedkyně Českého výboru ICOM), Martina Galetová (tajemnice Českého výboru ICOM) a Helena Koenigsmarková, která se zúčastnila jako předsedkyně mezinárodního výboru ICDAD.

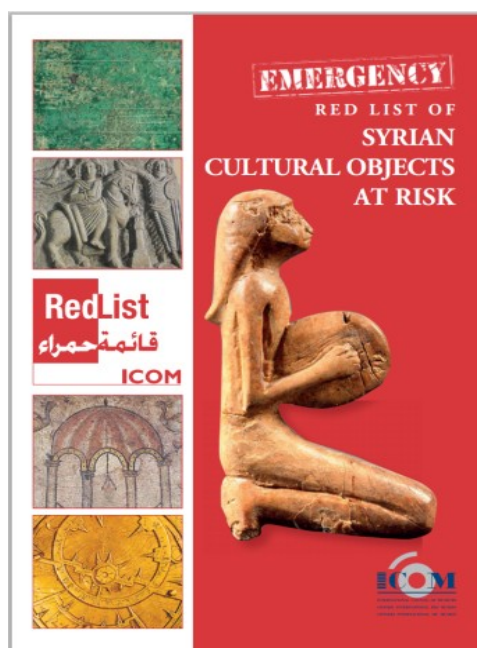
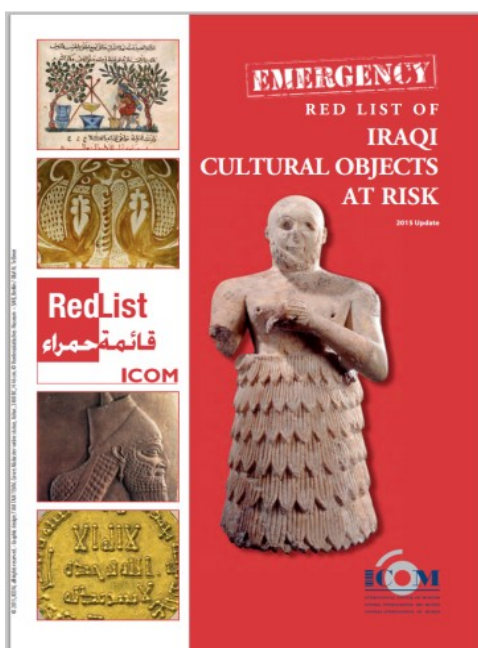
1. Muzea v oblastech válečných konfliktů

Jedním z hlavních témat, které se jako červená nit táhly celým jednáním byla **situace muzeí na územích ohrožených nejrůznějšími konflikty**. Tímto tématem jsme se začali zabývat už v předvečer jednání 31. května, kdy jsme svolali ve spolupráci s předsedů národních výborů ICOM Německo Michaela Henkera a předsedkyně ICOM Polska Doroty Folgy-Januzsewské za podpory ředitele Michaela W. Pospíšila na půdě **Českého kulturního centra schůzku předsedů výborů států, jimž není lhostejná situace muzeí ve východní části Ukrajiny**. Akce se zúčastnili kromě uvedených i předsedové ICOM Slovensko Dušan Buran a ICOM Ukrajina Sergej Laevskiy spolu se čtyřmi kolegy, předsedkyně Disaster Relief Task Force Corine Wegener a pokladník ICOM Peter Keller. Z prezentace kolegyně Galiny Czumakov, ředitelky regionálního muzea v Luhansku, jsme se dozvěděli řadu informací o stavu tamních muzeí - sbírky jsou zabalené, ukryté v depozitářích, muzea se přesto snaží zůstat otevřená a představují aspoň panelové a virtuální výstavy. Chybí papíry, tonery do tiskáren, peníze na platy. Nejsou ani peníze na provoz, nicméně muzeum elektřinu a topení odebírá, jen za něj nikomu neplatí. Muzea podléhají tamní politické správě, kterou ale neuznává svět, takže je problém přijímat případné dary - darovací smlouvy není s kým uzavřít. Výjimku tvoří dary a pomoc z Ruska, podle informací si ruská muzea "rozdělila" muzea z oblasti Doněcka a Luhanska a cíleně jim směřují pomoc, což je možné také vidět jako příprava pro politickou intervenci v oblasti, protože pro tamní obyvatele to bude pouze Rusko, které jim pomáhalo a nikoli jiné země, na právní okolnosti se s odstupem času nikdo

ptát nebude. Po té jsme se usnesli, že je nezbytné, aby ICOM v tomto ohledu začal jednat. Připravili jsme proto dopis prezidentovi ICOMu Hansi-Martinovi Hinzovi. K dopisu se přidali i zástupci ICOM Estonsko, Lotyšsko a Litva. Naším cílem je pokračovat v jednání a hlavně udržet vzájemné informování.

První den jednání ICOM byla představená nejnovější doplněná verze Červené listiny ohrožených kulturních předmětů **Emergency Red List of Iraqi Cultural Objects at Risk**, který byl poprvé publikovaný v roce 2003. Společně s **Emergency Red List of Syria Cultural Objects at Risk** vydaným v září 2013 představuje konkrétní nástroj napomáhající ochraně předmětů, které se staly nebo by se mohly stát cílem nezákonného obchodu s kulturním dědictvím. Jedná se o důležitý nástroj mezinárodního muzejního společenství, který je odezvou na násilí rozpoutané v uvedených oblastech v minulých letech a ničení světového kulturního dědictví. Červená listina Iráku byla prezentovaná veřejnosti na tiskové konferenci v Louveru za přítomnosti Fleur Pellerin, francouzské ministryně kultury a komunikací, Jeana-Luca Martineze, ředitele Muzea Louvre, Iriny Bokové generální ředitelky UNESCO, Hanse-Martina Hinze, prezidenta ICOM, Richarda Stengela z U.S. Department of State Under Secretary for Public Diplomacy and Public Affairs a dalších specialistů na tuto problematiku.

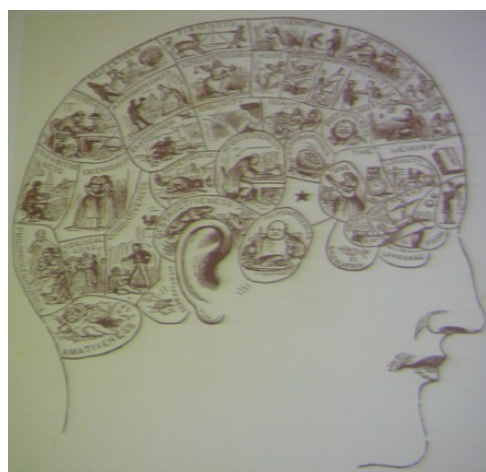
Na závěr představila předsedkyně **ICOM Disaster Relief Task Force** paní Corine Wegener výsledky šetření, které prováděl DRTF v oblasti východní Ukrajiny, Sýrie a Iráku a v poslední řadě v Nepálu. Upozorňovala na to, že musíme velmi přesně sledovat, jaké informace

dáváme k dispozici veřejnosti, protože mediální kachny se mohou stát impulzem pro ničení kulturních památek, jak se to stalo v Iráku. Dále informovala o tom, že přes veškeré škody, které napáchalo zemětřesení v Nepálu, je situace pro muzea velmi dobrá, protože veškeré práce probíhají organizovaně a na muzejní sbírky je brán velký zřetel.

2. Přednášky specialistů

Loňská valná hromada byla první, která měla v programu **přednášku specialistů**. V letošním roce byly tyto přednášky rovnou dvě. S první vystoupil francouzský neurobiolog **Jean-Pierre Changeux** z Pasteurova institutu a College de France, který se zabýval otázkou vnímání umění: **Beauty in the Brain. The Neuroscience of Artistic Creation**. S muzei spolupracuje řadu let a zabývá se otázkou mozkových aktivit při vnímání věcí a zabývá se i historickým studiem lidských produktů v závislosti na objemu mozku. Téma je velmi sledované také v našem prostředí, stačí si připomenout výstavy *Obrazy mysli. Mysl v obrazech*, kterou připravila v roce 2011 Moravská galerie v Brně, nebo *Stavy mysli - Za obrazem*, což je název stálé expozice Galerie středočeského kraje v Kutné Hoře otevřené v roce 2014.

Druhá přednáška **Marka O'Neila**, Ředitele odboru strategie, výzkumu a rozvoje na Glasgow Life a bývalého dlouholetého ředitele Glasgow Museum, **Defining Museum in a New Era** se zabývala současnými pozicemi muzeí a jejich vztahem ke společnosti. Jak se úlohy muzea v proměnily a proměňují. Jako hlavní témata současného muzejnictví představil tyto okruhy: **kommunikace** - vyprávění příběhů; **identita** – skupina, globální občan, lokální příslušnost; **vzdělávání** - výuka, spolupráce; **návštěvníci** - pasivita, aktivita, individualismus, vztahovost. V následných diskusích byla pozornost věnovaná otázkám muzejního vzdělávání, které je

nejdůležitější složkou muzejních výstupů, ale často se marginalizuje, byť je ve své podstatě přístupnější než školství, protože je celoživotní a dobrovolné.

3. Generální konference 2019 – Cincinnati nebo Kyoto

Zájem o pořádání generální konference ICOM v roce 2019 projevila dvě města Cincinnati a Kyoto. Oba uchazeči představili důležité myšlenky, které je stále potřeba v muzejnictví diskutovat. Skvělá řeč zástupců Cincinnati upozorňovala na úlohu muzeí jako mediátora v oblasti lidských vztahů a společenské interakce, šířitele humanity. Následná videoprezentace však představila Cincinnati nikoli jako město muzeí, ale jako město s hotely a nákupními centry. Zástupci Kyota představili jako hlavní téma konference Muzea jako kulturní hub: budoucnost tradic. Zabývali se otázkou pozice muzea v kontextu proměn společnosti, Muzea vidí jako stále více aktivní kulturní centra vycházející vstříc požadavkům návštěvníků. Proto se muzea musí zaměřit na zlepšení spolupráce mezi vlastními zaměstnanci i mezi jednotlivými muzei. V Kyotu funguje na 200 kulturních institucí a mimo jiné zde najdete i 1681 budhistických chrámů a 812 šintoistických svatyní. Vítězem se v poměru 1:3 stalo Kyoto. Cincinnati bylo vyzváno k opakování žádosti v budoucnosti. V roce 2019 se bude generální konference konat v Kyotu.

4. Generální konference 2016 – Miláno

Zástupce ICOM Itálie Alberto Garlandini představil details generální konference ICOM, která bude v roce 2016 probíhat v Miláně. Termín je 3. -9. července 2016, jedná se o jediný termín, kdy v Miláně neprobíhá žádný veletrh a je tam tedy možné získat snadněji ubytování. Nejlevnější bude na univerzitních kolejích za 45,- EUR. Důležitá je otázka registračních poplatků – nejlevnější je 350,- EUR v případě podání přihlášky do konce roku 2015 – díky iniciativě Českého výboru ICOM byl termín posunut alespoň do 28. ledna 2016, protože pro řadu stálů by nabylo možné poplatek vykázat v účetnictví roku 2016. Miláno bude nabízet 200 grantů pro mladé muzejníky do 35 let. Bude výrazně zvýšená nabídka postkonferenčních exkurzí. Pořadatelé mají ambici přitáhnout na generální konferenci rekordní počet účastníků – 4 000. mezinárodní komise byly důrazně řádány o to, aby soustředily svoji pozornost na Miláno a v roce 2016 uspořádaly své konference právě v Miláně. Details o pořádání konference najdete na <http://network.icom.museum/icom-milan-2016/>

5. 14 FOUNDERS

Český výbor ICOM přednesl návrh na vytvoření publikace **14 FOUNDERS OF ICOM**, která by měla zmapovat historie států, které se v roce 1946 podílely na založení ICOMu: Austrálie, Belgie, Brazílie, Československo, Dánsko, Francie, Kanada, Nizozemí, Norsko, Nový Zéland, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie, USA. Zástupci uvedených států souhlasili.

Pokud se podaří v jejich archivech a paměti členů ICOMu dohledat informace, tak by v Miláně mohla být představená publikace k 70. výročí vzniku ICOM.

6. Mezinárodní den muzeí

Součástí jednání byla také diskuse o tématech pro mezinárodní dny muzeí v letech 2017 a 2018. Téma pro rok 2017 ***Museums and contested histories: Saying the unspeakable in museums*** vycházelo z tématu představeného Michaelem Henkerem *Museum in hard times*, který poukazyval na to že v roce 217 uplyne sto let od arménské genocidy, která je bolestným bodem nejen v historii Arménie, ale vzhledem k postoji mezinárodního pléna je mementem nás všech. Od té doby se podobných memt nastrádalo více a současnost není výjimkou. Muzea jsou jedním z míst, která mohou napomoci rehabilitaci společnosti ve vztahu k těmto tématům. V roce 2018 bude téma ***Hyperconnected museums: New approaches, new publics***, které by mělo revidovat vliv digitálního světa na muzejnictví.

